

СМИСЛОВИЙ КОМПОНЕНТ КОНЦЕПТУ *ЮНІСТЬ*

SEMANTIC COMPONENT OF THE *YOUTH* CONCEPT

Давидова Т.В.,

orcid.org/0000-0001-5815-8503

кандидат філологічних наук,

доцент кафедри англійської філології та лінгводидактики

Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Бондаренко В.О.,

orcid.org/0000-0001-7784-5691

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри англійської філології та лінгводидактики

Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка

Стаття присвячена дослідженню смислового компоненту концепту ЮНІСТЬ на основі аналізу англomовних лексикографічних джерел. У процесі дослідження було систематизовано мовні номінатори концепту ЮНІСТЬ та виокремлено його основні семантичні компоненти. Здійснено комплексний дефініційний аналіз поняттєвих складників концепту ЮНІСТЬ на основі лексикографічних джерел, визначено базові семантичні ознаки: «*period*», «*termination*», «*development*», «*state*», «*process*», «*puberty*», «*growing up*». Доведено, що ядро концепту ЮНІСТЬ представлене низкою стабільних (інваріантних) ознак: юність розглядається як часовий проміжок (період), як стан, у межах якого відбуваються зміни, а також як процес розвитку та набуття нового досвіду.

У результаті дослідження було побудовано гіпотетичну модель концепту ЮНІСТЬ, що є представлена двома базовими комплементарними компонентами/аспектами – кількісним та якісним.

Кількісний аспект концепту, представлений семантичними компонентами «*period*» та «*termination*», відображає часово-просторові параметри концепту, утримуючи смислову ознаку лінійності часу. Це означає наявність певного обмеженого у часі періоду (сема «*termination*»), протягом якого відбуваються суттєві зміни особистості. Тривалість цього періоду визначається моментом завершення трансформації дитини або підлітка у дорослу людину – тобто переходом до стану фізичної, духовної, психологічної та емоційної зрілості. Таким чином, кількісний та якісний аспекти концепту перебувають у тісному взаємозв'язку.

Якісний аспект концепту ЮНІСТЬ, разом із зовнішніми фізичними змінами, передбачає набуття індивідом життєвого досвіду, формування особистості, психологічного переломлення, дорослішання та самовдосконалення. Цей смисловий компонент утримує елемент своєрідності в структурі концепту, відображаючи процеси самосприйняття, самоідентифікації та усвідомлення індивідуальності, притаманні людині у період юності.

Ключові слова: концепт, когнітивна лінгвістика, стабільні (інваріантні) / маргінальні (варіантні) ознаки, ядро, периферія, вербалізація, концептуалізація.

The article examines the semantic component of the YOUTH concept. The research is based on the analysis of lexicographic sources analysis. The article examines the concept YOUTH as a fundamental and fragmentary unit within the English linguistic worldview. In the course of the research, the lexical representations associated with the key lexeme *youth* were systematized, and the internal semantic components constituting its conceptual meaning were identified. The study establishes that the semantic structure of the lexeme *youth* is organized around the core components *period*, *termination*, *development*, *state*, *process*, *puberty*, and *growing up*. Hence, the core of the YOUTH concept is defined by the following stable (invariant) features: youth is a temporal interval (period); youth is a state during which transformations take place; youth encompasses development and acquisition of new qualities.

Within the framework of the cognitive paradigm, the analysis of the YOUTH concept served as the theoretical basis for constructing its hypothetical conceptual model. As a result, a basic structural model of the concept was outlined, revealing its two complementary aspects: the quantitative and the qualitative one.

The quantitative aspect of the concept, represented by the components *period* and *termination*, captures its temporal and spatial parameters, reflecting the linearity of time – and namely, a finite time span (seme *termination*) during which significant personality transformations occur. The duration of this stage is determined by the transition from childhood or adolescence to adulthood, marking the culmination of physical, spiritual, psychological, and emotional maturation characteristic of a fully developed individual. This interrelation highlights the intrinsic connection between the quantitative and qualitative facets of the concept.

The qualitative aspect of the YOUTH concept reveals not only the external transformations of an individual but also the acquisition of experience, personality development, psychological reframing, and self-improvement. This component embodies the uniqueness of the concept's semantic structure, reflecting the individual's perception of personal growth, self-identification, and awareness of distinctiveness.

Key words: concept, cognitive linguistics, stable / variable features, nucleus, periphery, verbalization, conceptualisation.

Постановка проблеми. У сучасній лінгвістиці концепт посідає центральне місце у вивченні механізмів мислення, системи соціокультурних цінностей та лінгвокультурних феноменів. Вербальна картина світу, що відображає специфіку свідомості носіїв певної етнічної культури, становить об'єкт активного дослідження як українських, так і зарубіжних учених. Концепт, як відомо, є ментальною абстракцією, що належить до когнітивного рівня й не завжди має безпосереднє мовне відображення. Це ускладнює його аналіз і зумовлює необхідність використання спеціальних методів і дослідницьких стратегій. Світогляд людини та її розуміння навколишньої дійсності формуються через систему концептів, закріплених у свідомості. Їх вивчення здійснюється в межах різних лінгвістичних підходів і наукових парадигм. Отже, аналіз концептів і засобів їх мовної репрезентації становить один із ключових напрямів сучасних лінгвістичних досліджень, що визначає наукову релевантність і методологічну основу цієї роботи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасна лінгвістична наука, попри динамічні суспільні зміни та виклики сьогодення, перебуває на етапі активного розвитку й переосмислення власних теоретичних засад. Загальна тенденція до інтеграції мовних і культурних досліджень зумовила підвищений інтерес до аналізу концептів як ключових одиниць мовної картини світу. Це спричинило трансформацію науково-лінгвістичної парадигми, що проявилася у формуванні нових підходів – неофункціонального, когнітивного та комунікативного, які орієнтовані на вивчення мови в тісному зв'язку з мисленням і культурою.

Дослідження концептів як форм репрезентації знань спирається на вагомий теоретичний базис, закладений працями провідних зарубіжних та вітчизняних учених (Дж. Лакофф, Р. Гіббс, Л. Талмі, О. Селіванова, В. Маслова, С. Жаботинська). У поєднанні з практичними напрацюваннями сучасних дослідників (О. Воробйова, Н. Ізотова, А. Приходько та ін.) ця база створює підґрунтя для розробки, комбінування й адаптації ефективних методик аналізу, зокрема для побудови базової моделі концепту ЮНІСТЬ у межах когнітивно-лінгвістичної парадигми.

Концепт ЮНІСТЬ і актуальність його дослідження в лінгвістичній царині. Концептуальні складники та смисловий простір концепту ЮНІСТЬ актуалізуються сукупністю усіх його мовних вербалізаторів та їх семантикою. Поняттєва складова відбиває його стабільні інваріантні ознаки та дефініційну структуру кон-

цепту. Її основу становлять лексичні елементи, виокремлені шляхом дефініційного аналізу, які виконують функцію номінаторів цього концепту. Інваріантні ознаки переважно зберігають сталість у межах будь-якої картини світу, тому вони зафіксовані й унормовані в лексикографічних джерелах [3;4;5;6;7;8].

Концепт ЮНІСТЬ розкриває явище становлення дитини та перехідний вік пубертату, а також транзитний період від незрілого наївного бачення світу дитиною до перших кроків у доросле життя. Цей концепт може інтерпретуватися по-різному: як складна філософська категорія, чи як психолого-педагогічний термін, або ж як особистісне бачення життя окремої людини. Проте ми пропонуємо розглядати його як одне з базових понять, що посідає важливе місце у структурі людської свідомості та завдяки низці культурних, історичних і соціальних чинників набуло статусу загальнонаціонального концепту в багатьох культурах.

Юність являє собою унікальний етап людського життя, що поєднує численні переваги й водночас певні труднощі. Це час пізнання світу, відкриття нових перспектив та пошуку власного шляху, але також період випробувань і невизначеності. Молодь стикається з істотними фізичними та психологічними змінами, які роблять цей відрізок життя неповторним і неоднозначним.

З одного боку, юність вирізняється відкритістю до нових ідей та перспектив. У цей час молода людина схильна до експериментів у різних сферах свого життя: від вибору професії та побудови стосунків до формування інтересів і світогляду. Це період свободи у прийнятті рішень та визначенні власного життєвого шляху. Відсутність серйозних обов'язків і відповідальності, зокрема сімейних чи фінансових, створює ширші можливості для самопізнання та особистісної реалізації.

З іншого боку, юність має й свої недоліки, серед яких невизначеність та обмежений життєвий досвід. Через це молоді люди нерідко відчувають труднощі у прийнятті важливих рішень. Пошук власного життєвого шляху може супроводжуватися розчаруваннями, помилками й сумнівами у власних силах. Крім того, у цей період молодь є особливо вразливою до зовнішніх впливів, що іноді призводить до хибних виборів у житті.

Вочевидь, ще однією слабкою стороною юності є емоційна нестабільність. Молоді люди схильні переживати надзвичайно сильні почуття, які здатні швидко змінюватися – від піднесення й натхнення до смутку чи тривожності. Така інтенсивність емоцій часто ускладнює їх контроль, що може заважати прийняттю виважених

рішень та створенню стабільних міжособистісних стосунків.

Юність може бути періодом тиску з боку однолітків та суспільства, особливо представників старшого покоління. Молодь часто відчуває певні очікування з боку батьків, вчителів чи суспільства в цілому стосовно свого майбутнього, що може спричиняти додатковий стрес. Пошук балансу між особистими бажаннями вимогами оточення нерідко виявляється складним і може породжувати внутрішні конфлікти.

Формування особистості в юнацькому віці значною мірою залежить від низки чинників: сприятливого чи проблемного мікроклімату в сім'ї, у якій виховується дитина; прийняття або відторгнення з боку однолітків та їхнього впливу, засвоєння хибних моральних норм і суспільних цінностей, зумовлених історичною епохою; а також від проявів егоцентризму, максималізму, прагнення вирізнитися чи, навпаки, залишатися непомітним у соціальному середовищі. Це може призвести до певних наслідків, таких як недовіра найближчому оточенню, відсутність ідеалів, відсторонення, егоїстична чи девіантна поведінка, втеча до віртуальних світів, наявність бунтарських ідей, спричинених бажанням змінити світ на краще, тощо.

Усі зазначені аспекти не можуть залишатися поза увагою письменників і науковців, адже саме в період юності формуються засадничі орієнтири подальшого життя та розвитку особистості. Відтак цей етап є надзвичайно важливим і незамінним для кожної людини незалежно від суспільного контексту. З огляду на це вважаємо доцільним аналізувати даний феномен крізь призму лінгвістики та водночас наголошуємо, що концепт *ЮНІСТЬ* став одним із фундаментальних загальнолюдських концептів у будь-якій культурі. Все це, на нашу думку, красномовно свідчать про **актуальність дослідження** концепту *ЮНІСТЬ* саме в лінгвістичній царині.

Мета і завдання. Мета дослідження полягає у вивченні смислового компоненту концепту *ЮНІСТЬ* на матеріалі англomовних лексикографічних джерел. Для досягнення поставленої мети передбачається вирішення наступних **завдань**: 1) дослідити семантичну структуру ключової лексики на позначення концепту *ЮНІСТЬ*. 2) побудувати базову гіпотетичну модель концепту *ЮНІСТЬ*.

Виклад основного матеріалу дослідження.

1. Семантична структура ключової лексики на позначення концепту *ЮНІСТЬ*.

У мові функціонує значна кількість синонімів на позначення концепту *ЮНІСТЬ*, про що свід-

чать проаналізовані нами англomовні лексикографічні джерела, наприклад: *boyhood, girlhood, infancy, springtime, nonage, immaturity, juvenility, juvenescence, youth, babyhood, toddlerhood*, [8] та ін. (Див. далі у табл. 1.). Однак концепт може вербалізуватися в мові не лише за допомогою зазначених іменників, але й іншими частинами мови, ідіоматичними виразами, стійкими словосполученнями та фразеологічними зворотами. При цьому його репрезентація можлива як в експліцитній формі, так і в імпліцитній – через метафори чи контекстуальні синоніми. Серед усіх існуючих в англійській мові вербалізаторів концепту *ЮНІСТЬ* обираємо один – *youth* – на позначення досліджуваного концепту (за принципом узагальненості його значення та стилістичної нейтральності).

Слово функціонує в системі лінгвокультурної парадигми і утворене його семантичною варіацією, синонімічний ряд слів, що мають ідентичне лексичне значення. Вважаємо за потрібне провести аналіз синонімічного ряду лексичних одиниць на позначення концепту *ЮНІСТЬ* на основі англomовних лексикографічних джерел (табл. 1).

Як зрозуміло з таблиці 1, концепт у мові може бути відтворений за допомогою низки синонімів, проте, як зазначалося раніше, це не єдиний спосіб його вербалізації. Репрезентація концептів здійснюється через різні лексичні та синтаксичні засоби. Оскільки концепт ґрунтується на індивідуальних особливостях світосприйняття конкретної особи (автора), добір лексем, що його вербалізують, може значно відрізнитися. По-перше, це зумовлено наявністю синонімічних рядів у мові; по-друге спонтанністю мовного вибору під час продукування висловлювання чи тексту; по-третє, кожен автор має свій індивідуальний «набір слів», властивий його ідіостилу, що, своєю чергою, зумовлює варіативність мовних номінаторів концепту.

Слід також зауважити, що наведені в таблиці 1 номінативні елементи концепту *ЮНІСТЬ* здатні висвітлювати різні аспекти його вербалізації. Кожен компонент синонімічного ряду головним чином реалізує певне смислове забарвлення і надає змогу перцепції змісту концепту з іншого ракурсу. Глибинний аналіз синонімічного ряду лексем дозволяє виявити додаткові ознаки концепту через його поняттєві складники [7;8].

Наприклад, якщо проаналізувати такий вербалізатор концепту *ЮНІСТЬ*, як *toddlerhood*, від англ. *toddler* (малюк, який робить перші кроки) можна з певністю сказати, що ця лексема відображає вік, від якого розпочинається юнацтво,

Таблиця 1

**Ключові синонімічні лексеми на позначення концепту *ЮНІСТЬ* / *YOUTH*
в лексикографічному висвітленні**

Ключова лексема на позначення концепту <i>YOUTH</i>	Синонімічні лексеми
youth	1. <i>infancy: babyhood, toddlerhood, boyhood, girlhood, preadolescence;</i> 2. <i>youth: juvenescence, juvenility, nonage, minority,</i> 3. <i>immaturity: bloom, springtime, prime, flush, heyday;</i> [3;4;5;6;7;8].

і що в англійській мові обсяг концепту *ЮНІСТЬ* досить неочікувано охоплює також дитячі роки, що також підтверджується іншими номінаторами концепту: *babyhood, boyhood, girlhood, infancy* та ін. Інший синонім на позначення цього концепту *immaturity (lacking complete growth, differentiation, or development)* підкреслює обмежені фізіологічні та/або емоційно-психічні параметри, а лексеми *bloom* та *springtime, prime, flush, heyday* асоціюються із періодом розквіту та активного становлення окремих рис особистості у певний відрізок часу, як-от фізичної форми, досвіду, психіки тощо.

З цього слідує, що проведений нами аналіз дозволив виявити наявність енантіосемічних компонентів у смисловій структурі концепту *ЮНІСТЬ*, що насамперед відображає наявність протиріч у самому референті. На наш погляд, це зумовлено, по-перше, суб'єктивним досвідом мовців, які можуть трактувати *ЮНІСТЬ* по-різному, по-друге, дифузністю смислових меж самого денотата, по-третє, об'єктивними часово-просторовими параметрами, які не дозволяють точно визначити часовий інтервал початку і завершення юності, адже в різних епохах і культурах, а також за різних соціальних умов цей інтервал може варіюватися.

Безперечно в структурі концепту передбачається ще й наявність аксіологічного (оцінного) компоненту, котрий формується в суспільстві під впливом культурних традицій та усталених догматів. Загальноприйнято вважати, що *ЮНІСТЬ* є одним із найцінніших періодів життя, своєрідним «праймом», що підтверджується наявністю семантичного елемента *prime* у ядрі концепту *ЮНІСТЬ*.

Як стверджувалося вище, у відповідності до частотності використання, ступеня абстрактності та значущості, серед наявних мовних номінаторів на позначення концепту *ЮНІСТЬ* було обрано однойменну лексему *youth* (n.), котра, як очікується, може мати словотвірні варіації, наприклад *adolescence* (n.) та *adolescent* (adj.), а також може бути представлена в мові опосередковано, зав-

дяки іншим синонімам типу *juvenescence*, та їх дериватам як-от *juvenile* та ін. Таким чином, усі ці номінатори концепту виступають у ролі мовного знака, що відображає сутність референта, ґрунтується на смисловій та стилістичній нейтральності й водночас транспонує багатоаспектне вираження концепту в мові, тексті чи дискурсі.

Застосовуючи дефініційний аналіз, який розкриває семантичну структуру концепту, ми ототожнюємо семи з концептуальними ознаками, відображеними на мовному рівні. Здійснюючи компонентний аналіз лексеми *youth* та звернувшись до словникових дефініцій, ми виокремили семантичні елементи – **семи**, на основі яких здійснили моделювання ядра концепту *ЮНІСТЬ* в англійській мові. Основним принципом цього процесу є виділення сем зі словникових тлумачень, що репрезентують слова й формують систему лексичних взаємозв'язків. Ключові лексеми на позначення досліджуваног концепту є здебільшого полісемантичними, тому, систематизуючи та аналізуючи лексичні дефініції, ми ставимо за мету виокремити всі семантичні складники концепту *ЮНІСТЬ*. Пропонуємо представити семантичну структуру ключової лексеми *youth* у вигляді таблиці (Див.табл. 2.).

У першій дефініції лексеми *youth* виокремлюємо сему «period» (період), що свідчить про тривалість юності лише певний відрізок часу, що досить логічно, і це підтверджується лексикографічними джерелами. Аналізуючи другу дефініцію, ідентифікуємо також семантичну ознаку «state» (стан) та «process» (процес), оскільки юність – це, специфічний період розвитку особистості, що, з одного боку, характеризується процесом становлення індивіда, а з іншого – відображає фізіологічний та емоційний стан підлітка, охоплює сферу внутрішніх переживань, самоприйняття й пошуків ідентичності та водночас є етапом глибоких трансформацій організму, світогляду й життєвих орієнтирів. Виокремлені семантичні ознаки окреслюють часово-просторові рамки концепту *ЮНІСТЬ*.

**Семантична структура ключової лексики на позначення концепту *ЮНІСТЬ* / *YOUTH*
в англійській мові**

Лексема	Словникові визначення	Семи
<i>youth</i>	1) the period of life when a child develops into an adult; the period from puberty to maturity terminating legally at the age of majority; 2) the state or process of growing up; 3) a stage of development (as of a language or culture) prior to maturity; [https://www.merriam-webster.com/dictionary/adolescence]; 4) the time, usually between the ages of 12 and 18, when a young person is developing into an adult; [3;4;5;6;7;8].	«period» «development» «state» «process» «puberty» «growing up» «termination»

Аналогічним чином реконструюємо в першій дефініції семантичну ознаку «development», адже юність визначається в цьому випадку як відрізок життя, коли дитина розвивається фізично та емоційно і трансформується у дорослу людину (*when a child develops into an adult*). Розвиток (*development*) у свою чергу передбачає прогрес і набуття нового, постановку і досягнення цілей тощо, що також підтверджується наявністю семантичної ознаки «puberty» (пубертет), яка номінує фізичні та психологічні процеси, що відбуваються в підлітковому віці. Цей етап розвитку характеризується інтенсивними змінами в організмі, котрі зумовлюють статеве дозрівання та формування репродуктивної функції, а разом із ними відбуваються й значні емоційні трансформації. За енциклопедичними даними, у підлітковому віці людина проходить крізь три основні групи змін: 1. *фізіологічні зміни*; 2. *гормональні зміни*; 3. *психологічні зміни*. Пубертатний період також супроводжується змінами в емоційному стані, в соціальних ролях і стосунках, у самоідентифікації. Юнаки, незалежно від гендеру, можуть відчувати сильні емоції, коливання настрою, а також нові потреби в незалежності та самовираженні. Всі ці висновки підтверджуються також наявністю семи «growing up» (зростання) у семантичній структурі концепту *ЮНІСТЬ*.

Не можна залишити поза увагою й сему «termination» (припинення), яка позначає часові рубежі завершення юності як окремого етапу життя. Досить часто наведені вище компоненти поєднуються в межах однієї словникової статті. Наприклад, у Webster's New Dictionary та Longman Online Dictionary (див. табл. 2) подається кілька підходів до трактування сутності понять *youth* чи *adolescence*, які відображають основні характеристики референта з нечіткими, розмитими смисловими межами. Водночас усі проаналізовані словникові джерела загалом пропонують ідентичні дефініції.

Здійснена аналітична розвідка словникових дефініцій надала змогу виявити поняттєвий ком-

понент *ядра* концепту *ЮНІСТЬ*, сформований інваріантними ознаками. Таким чином, на основі дослідженого лексикографічного матеріалу, *youth* можна трактувати як період, стан та процес трансформації маленької людини в дорослу особистість, що відбувається шляхом набуття нових форм та змісту. Здійснений аналіз надав нам змогу побудувати базову гіпотетичну модель концепту *ЮНІСТЬ* через аналіз усіх смислових компонентів його ядра, про що йтиме мова далі.

2. Базова гіпотетична модель концепту *ЮНІСТЬ*

Застосувавши компонентний і дефініційний аналіз, ми виокремили семантичні елементи, які були співвіднесені з концептуальними ознаками, що дозволило нам побудувати базову модель концепту *ЮНІСТЬ*, представлену інваріантними ознаками. (Див. далі діаграму на рисунку 2).

Кількісний аспект концепту, представлений семантичними ознаками «period» та «termination», відображає часово-просторові параметри концепту, утримуючи смисловий компонент лінійності часу, тобто позначаючи певний обмежений у часі період (сема «termination»), під час якого відбуваються кардинальні зміни особистості. Тривалість цього етапу життя визначається кінцевою точкою трансформації дитини / підлітка у дорослу людину, тобто певною віхою до завершення фізичних, духовних, психологічних та емоційних змін, властивих зрілій особистості. Таким чином, можна зробити висновок, що кількісний та якісний аспект концепту тісно взаємопов'язані.

Якісний аспект концепту *ЮНІСТЬ*, разом зі зміною зовнішньої форми людини, передбачає набуття досвіду та розвиток особистості, процес психологічного переломлення, дорослішання і самовдосконалення. Цей смисловий компонент передбачає аспект своєрідності у смисловій структурі концепту, через який виявляється сприйняття зростаючою людиною себе, самоідентифікація, усвідомлення своєї самотності. Якісний компонент концепту реалізується за допомогою семан-

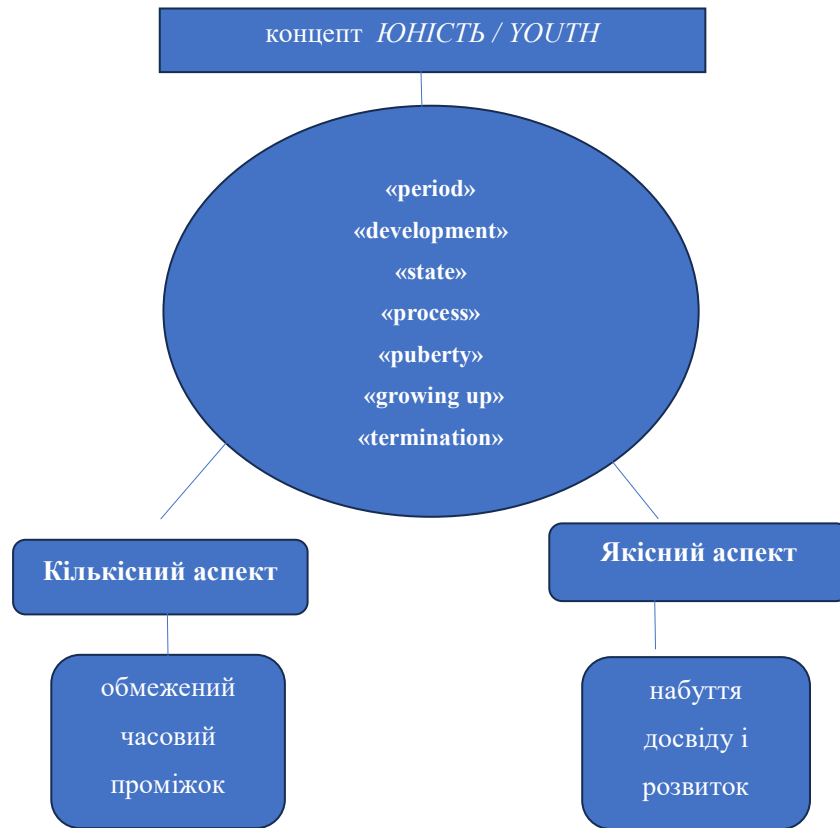

Рис. 2. Гіпотетична модель концепту ЮНІСТЬ

тичних ознак «development», «state», «process», «puberty», «growing up», зміст яких розкривається не лише через фізичні зміни, але й через самоідентифікацію, відкритість до нового, а в деяких випадках навіть егоцентричність підлітків та перевагу особистісних інтересів.

Отже, поряд із позитивними аспектами розвитку, юність супроводжується низкою негативних проявів, притаманних етапу формування особистості, зокрема емоційною нестабільністю, підвищеною чутливістю до стресів та проявами юнацького максималізму. Юнацький максималізм, як відомо, це психологічна риса, властива підлітковому та ранньо-юнацькому віку, що виявляється у схильності до крайнощів, перебільшенні в оцінках, ідеалізації життєвих принципів і переконань. Молоді люди часто демонструють категоричність у судженнях, переконання у власній абсолютній правоті, а також радикальність поглядів на питання справедливості, моралі та життєвих цінностей. Разом із тим, юнаки прагнуть самостійності, відчуженості від інших, поваги до своєї індивідуальності, утвердження власних інтересів і визнання права людини на свободу вибору.

Усі ці аспекти життя молодого покоління відображається в смисловому обсязі концепту ЮНІСТЬ, який ми дослідили у цій роботі.

Висновки.

1. У процесі дослідження було систематизовано лексичні елементи ключової лексеми концепту ЮНІСТЬ та виокремлено семантичні компоненти концепту в межах його понятійного ядра. Здійснивши комплексний дефініційний аналіз поняттєвих складників концепту ЮНІСТЬ, ми виокремили такі базові семантичні компоненти: «period», «termination», «development», «state», «process», «puberty», «growing up». Ядро концепту ЮНІСТЬ визначається наступними стабільними (інваріантними) ознаками: юність – це часовий проміжок (період), юність – це стан, протягом якого відбуваються зміни, юність – це розвиток і набуття нового.

2. У результаті дослідження побудована гіпотетична модель концепту ЮНІСТЬ, представлена двома базовим компонентами: **кількісним** та **якісним**.

Кількісний аспект концепту ЮНІСТЬ, представлений семантичними ознаками «period» та «termination», розкриває часово-просторові параметри концепту, утримуючи смисловий компонент лінійності часу, тобто позначаючи певний обмежений у часі період (сема «termination»), під час якого відбуваються кардинальні зміни особистості. Тривалість цього періоду визначається кін-

цевою точкою трансформації дитини / підлітка у дорослу людину, тобто віхою до завершення фізичних, духовних, психологічних та емоційних змін, властивих зрілій особистості. Таким чином, можна зробити висновок, що кількісний та якісний аспект концепту тісно взаємопов'язані.

Якісний аспект концепту *ЮНІСТЬ*, разом зі зміною зовнішньої форми людини, передбачає набуття досвіду та розвиток особистості, про-

цес психологічного переломлення, дорослішання і самовдосконалення. Цей смисловий компонент передбачає аспект своєрідності у смисловій структурі концепту, через який виявляється сприйняття зростаючою людиною себе, самоідентифікація, усвідомлення своєї самотності.

Перспективами дослідження залишається вивчення метафорично-образного компонента концепту *ЮНІСТЬ* у художньому дискурсі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Давидова Т.В., Гуменюк І.Л., Цзішань Чжен «Фреймова структура концепту ЮНІСТЬ». *Вісник науки та освіти. Серія «Філологія»*. 2025. №1 (31). С. 294. DOI: <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/19537>
2. Загородня Л. З. Фреймове моделювання як етап граматичного структурування цільового тексту. *Науковий вісник ДДПУ ім. І. Франка. Серія «Філологічні науки»*. Мовознавство. 2016. №5. С. 116-119.
3. Cambridge Online Dictionary URL: <https://dictionary.cambridge.org/>
4. Collins Online Dictionary URL: <https://www.collinsdictionary.com>
5. Longman Dictionary of Contemporary English Online URL: <https://www.ldoceonline.com/>
6. MacMillan English Dictionary Online URL: <http://www.macmillandictionaries.com/> dictionary-online
7. Thesaurus Online URL: <https://www.thesaurus.com/>
8. Webster's New Dictionary and Thesaurus Online URL: <http://www.merriam-webster.com/>

Дата першого надходження рукопису до видання: 23.10.2025

Дата прийнятого до друку рукопису після рецензування: 28.11.2025

Дата публікації: 30.12.2025